

Od tedna do tedna

"BOG JE LAJKO
ZADOVOLJEN..."

Adolf Hitler je ob sedmi obletnici svojega prihoda na kraljico vladje izjavil, da je sedaj Nemčija na jugu in vzhodu varna. To je bil "prvi štadij vojne." Ta štadij se je končal po Hitlerjevi izjavi "brez boja," kar bodo potekani Poljaki pač težko verjeli, in zasluga je njegova, ker, kakor se ob tej priliki pojavil, uspel je tam, kjer se je "pobožni Chamberlain" zmanjšal, in pridobil "ateista Stalina" na svojo stran. Mislim, da bo Bog zadovoljen, ker je bila vojna preprečena vsaj na eni veliki fronti," je rekel Hitler.

Ampak zdaj stopa vojna v svoji "drugi štadij," je izjavil glavar nacijev. "Anglija in Francija sta zahtevali vojno, in danes jima povem, da bosta dobili, kar sta hoteli."

Značilnost te izjave leži v tem, ker nacijska propagandna mašina je doslej bruhalo predvsem proti Angliji, dočim se je Francijo božalo in se jo slikalo kot žrtev, ki je bila od angleških liskakov zapeljana, da je šla zanje po kostanj v žarjavico. To bi dalo misliti, da se Nemčija pripravlja na ofenzivo na zapani fronti in da mir, ki je vladal tam od začetka vojne, ne bo več dolgo trajal. Bog, ki je že vajen človeškega zločinstva in blaznosti, bo moral biti seveda tudi s tem zadovoljen . . .

TAM JE ZDAJ LEPŠE

Eksekutivni odbor A. F. of L. se je te dni sestal na seji, ki bo trajala par tednov. Zborovanje se vrši v mestu Miami, Florida, kjer je zlasti letos, ko je vojna v Evropi, velik naval dolarske aristokracije, katera si že na tem svetu lahko privoči nebesa. Green in tovarniški hočajo pač pokazati, da ne gojijo nobenih razrednih predsedkov . . .

FANTAZIJA ALI RESNICA?

Neki mednarodno znan časnikar, ki je napovedal zvezo med Hitlerjem in Stalino dolgo prej kot se je uresničila, sedaj razvija teorijo o počasnosti vojnih operacij na zapani fronti. Pravi, da se za tem nahaja zavezniška diplomacija, ki je trdno uverjena, da bo klika nacijev, kateri stoji na čelu feldmaršala Goeringa, na lep ali grdu način spravila Hitlerja s poti, nakar bo potreba vojne odpadla. Po nesrečni atentati na Hitlerja pred par meseci v Monakovem je bil po sodbi tega časnikarja najbrže Goeringovo delo. Nada, da bodo Goeringovi ljudje izvedli puč v Nemčiji takoj, čim je Hitler napadel Poljsko, je bila menda tudi vzrok, da zavezniške sile niso niti z mezinem zganile, medtem ko se je Poljska zvijala v smrtni agoniji.

Goering je po mislih merodajnih faktorjev v Londonu in Parizu "zmeren" človek, s katerim se da "pametno govoriti." Bil je vedno proti zvezni Rusiji, odstranil bi "divjake" kot sta Goebbels in Ribbentrop, upostavil vojaško diktaturo, potem pa udaril po Rusiji. London in Pariz še nista izgubila upanja, da se to zgodi enkrat v tem letu, zato topovi na zapani fronti molčajo.

Gre li za fantazijo in slepo ugibanje? Mar pa je analiza pravilna? Ali vsakega nekaj? Zanimivo je, da je bivši kajzer Viljem, ki je pred dnevi izpolnil 81. leto, ob tej priliki naslovil na Nemčijo in zapani vesile poziv, da pokopljeno bojno sekiro ter gredo skupno v boj za "civilizacijo" in proti ruskemu boljševizmu.

NAPREDEX

VOLUME IV.

Cleveland, Ohio, February 7, 1940

Official Organ of
The Slovene Progressive Benefit Society

Glasilo
Slovenske Svobodomske Podporne Zveze

NUMBER 184

Vprašanje okrožnih organizatorjev

Vsi vemo, da položaj bratskih organizacij v teku zadnjih let temeljito spremenil. S pretrganjem toka naseljevanja iz starega kraja, se je avtomatično ustavil vir novega članstva, ki se je prej zdel nausahljiv. SSPZ, kot vsaka druga bratska organizacija med nami, mora ali najti pota in sredstva, da pritegne vedno več in več tukaj rojenih mladih ljudi v svoje vrste, ali pa bo vir, iz katerega bo dobivala nove člane, polagoma pešal in nekoga dne popolnoma usahnil.

Mladine je veliko, toda v bratskih organizacijah se je nahaja le majhen odstotek. Delno so temu krive razmere, ampak po glavito to ni. Vse več je kriva pomanjkljivosti in zastarelost naših agitatorskih metod. Nikakor se ne moremo ali nočemo sprizazniti z dejstvom, da kadar pride do mladine, nam jo izpred nosa grabijo privatne inšurence kompanije, ki imajo treirane ljudi na delu. In temu ne bomo prišli v okom, dokler tuji mi ne dobimo nekaj podobnega.

Odgovor na to so stalni okrožni organizatorji ali tajniki, ki bodo ves čas posvetiti organizaciji in bodo za svoje delo tudi primerno plačani. Taki treirani ljudje so nam danes prav takto potreben zunaj, ko so potrebni v glavnem uradu veči uradniki, ki skrbijo, da se gladko vrši notranja poslovanje organizacije. Stare ameriške bratske organizacije so to že davno spoznale in posedajo uspešen agitatorski aparat, ki je stalno v akciji.

Tu ne gre samo za vprašanje, kdo bo podlegel komu—ne gre le za gol obstoj naših bratskih organizacij, dasiravno je tudi to bolj važno kot se v splošnem priznava, kajti če izginejo naše bratske organizacije, bo kmalu izginula tudi zadnja sled slovenstva v Ameriki in vse, kar ono reprezentira. In da je v nas tudi marsikaj dobrega, koristnega, takega, kar je vredno, da se ohrani, lahko trdimo brez vsakega šovinizma. Vrh vsega tega pa je enostaven fakt: ta, da poštena bratska organizacija je boljša od komercialne inšurence kompanije; oseba, ki je pri nji zavarovana, dobi za dolar večjo vrednost in obliki protekcie kot pa kjer koli drugod. Bil bi torej greh, če bi meni nič tebi nič naše mlade ljudi prepustili inšurence korporacijam, ko ni nobene prave vzroka za to.

Glavni odbor SSPZ je že večkrat debatal o tem vprašanju. Na svoji zadnji seji, ki se je vršila proštega septembra, je naročil Skupnim društvom v Clevelandu, ki so pred nekaj leti z vprašanjem resno bavila, da se stavijo provizoričen načrt, ki naj bi služil kot podlaga razprave na prihodnji konvenciji. Skupna društva so naloži izvršila ter pripraočajo, da naj bi se v prihodnja pravila SSPZ sprejela točka za stalne organizatorje ali okrožne tajnike. Ta točka naj bi se glasila nekako tako-le:

Glavni odbor nastavlja stalne okrožne organizatorje, pri čemur naj upošteva predvsem osebe, ki so priporočane od društva prizadetih okrožij. Stalni

ZDRAVSTVENE ZADEVE

Piše dr. F. J. ARCH,
vrhovni zdravnik SSPZ

Se o slabokrvnosti

Najbolj značilna oblika slabokrvnosti ali anemije je tako zvana "pernicious anemia," kar bi se v slovenščini označilo kot kvarna ali pogubna slabokrvnost. Vzroki iste so še vedno neznani. Ta bolezen kaže nenačadne in pozornost vzbujajoče znake, in zdravniška veda je še le zadnja leta pronašla, kako jo je mogoče kontroliратi. Slično kot sladkorna bolezen tudi vrste anemija ni ozdravljiva, toda mogoče jo je kontrolirati in s tem podaljšati življenje bolnika.

Med prve in najznačilnejše znake te bolezni spada nekaka čudna otrplost in zbadanje konči udov. Napadenia oseba se značne polagoma zavedati, da se nenavadno hitro utrditi, da izgublja tek in da jo včasih prime nekaka omotica. Bledice morda v tem času še ni opaziti, toda preiskava krvki pokaze, da je bolezen že precej napredovala. Nadaljnje napredovanje bolezni se kaže v vedno bolj slabih prebavih in včasi z ostriimi bolečinami v trebuhi.

Prej ali slej se pojavi čudna obolenost v ustih. Konec in robje je zmanjšano, toda rdečilo krvki se ne zmanjša v isti meri; v krvi je več hemoglobina ali rdečila kot bi bilo pričakovati. Nadaljni karakteristični znak je nered v čutenju konči udov, čimer sledijo neprilike pri hoji ali celo paraliza. Polagoma začne bolnik kazati čudno bledico, ki je nekako lemnasto rumena.

Tipično sliko daje kri bolnika. Število rdečih krvnih celic je zelo zmanjšano, toda rdečilo krvki se ne zmanjša v isti meri; v krvi je več hemoglobina ali rdečila kot bi bilo pričakovati. Včasih se brez vidnega vzroka slike krv spremeni, da je videti skoraj normalna ali zelo izboljšana. Te izprenembe v krvi se imenujejo polajšanja, toda so goljufive, ker prej ali slej počaže kri spet originalno sliko.

Znanost je pronašla, da posebnost te anemije ni v uničevanju krvi, ampak da izhaja iz motenj v mehanizmu, ki producira kri in se zditi, da je posledica pomanjkanja nekega važnega krepila. To krepilo, dasiše ni identificirano, se nahaja v jetrih in se more pridobivati iz istih. Ta snov v jetrih ni poznana niti ni poznana njen vpliv na mehanizem, ki proizvaja kri. Najti jo je tudi v želodcu in v tkivu ledvic.

Po dosedanjih doganjih sodeliti, je mogoče razvoj te bolezni popolnoma ustaviti, morda za trajno. Znanstvena raziskavanja so končno ustavila to nevarno bolezen, kateri je bilo izredno težko slediti. To je bilo omogočeno s poskusni na živalih in uspehih teh poskusov pomembno rešitev neštevilnih človeških življenj. S tem je bil napravljen važen korak v smeri velikih problemov te bolezni.

Prva kolektivna farma na poljskem ozemlju, zasedenem od Rusije, je bila te dni organizirana, pravi vest iz Moskve. Se stoji iz 500 akrov zemlje, katera je bila last 36 kmetov in iz 300 akrov, katere so oblasti vzele veleposestnikom.

IZ TOKA DOGODKOV

Konferenca v Belgradu. Prošle dni se je v Belgradu vršila konferenca Balkanske zveze, kateri so prisostvovali zunanji ministri Jugoslavije, Romunije, Turčije in Grčije. Svetovna javnost je napeto čakala, kaj bodo zbrani ministri sklenili, kajti tri velike sile škilijo na Balkan—Nemčija, Rusija in Italija, in vsaka bi ga rada zgrabilo, kako bi se ostali dveh ne bala. Na vsak gib kateri koli balkanske države se torej gleda s stališča posledic, ki bi sledile na grupacijo velesi, ki so že v vojni. Ko je bila konferenca končana, je bil objavljen komunikat, polno rožnatega optimizma—da Balkan bo še nadalje držal skupaj in se strogo izogibal vsega, kar bi ga moglo potegniti v vojni vrtine. Tak pa ni bil začetek konference. Romunija, ki se čuti najbolj ogrožana, je pretila vreči se v objem Nemčije in Rusije, če je ostale članice antante ne obljubijo, da jo bodo branile v slučaju napada od strani Madžarske. Konferenca je baje tudi pripravila tla za pritegnitev Bolgarije v Balkansko zvezo.

Sovražni val raste. Arnold ni nasprotnik delavskih unij in je povedal resnico. Val sovražnosti proti delavstvu v Zed. državah narašča in čas je, da se tega dejstva zavedo predvsem oni, ki delavstvo želijo dobro. Ko je bil New Deal na višku svoje politične moči, so bile anti-unionske sile prisiljene postopati oprezeno. Zdaj se čutijo varne in prihajajo na plan. In pogled na pozorišče kaže, da v tej borbi za naklonjenost javnega mnjenja delavstvo izgublja tla.

Kaj so poglavitve obtožbe, s katerimi prihaja sovražnik na dan?

Poglavlje o raketirstvu v delavskih unijah

Molk je slabo orožje proti kampanji, v kateri je mnogo laži. Javnosti se mora predočiti pravo sliko

van John L. Lewis. Petrillo je namreč pristaš AFL in sovražni CIO.

V New Yorku je bilo več unijskih voditeljev poslanih v zapor radi vsakovrstnega raketirstva, v katerem so žrtve javnost, delodajalci in prav tako člani unij, v katerih vladajo raketirske tipi. Vrši se izsiljevanje pod pretezo "protekcije" in oklicuje stave proti volji članstva z namenom izsiljevanja.

Mešanice laži in resnice

Vse te različne obtožbe so čudna mešanica resnice, polovične resnice in laži. Vsakdo ve, da obstoje nekatere raketirske unije in da se najde posamezni raketirski uradniki v drugače poštenih unijah, toda obojih je danes manj kot je bil slučaj z časa prohibicije, ko je bilo gangeštvo na višku.

Zgodovina dokazuje, da se je raketirski delavski vodja navadno pojavil na pozornici za petarni raketirskega delodajalca. Lastnik, ki se ni hotel pošteno pogajati s svojimi delavci, je raje postal zaveznik unijskih fakirjev. Včasih so raketirji prišli na pozorišče na povabilo industrije, da pomagajo zlomiti nevarno konkurenco. Znali so ustrahovati podjetnika in trgovca, ki je skušal prodajati blago pod obstoječo tržno ceno.

Čim pa se takata svojat zaredi, jo je težko iztrebiti. Velike gangeske vojne v Chicagu so imeli svoj začetek v pretepačih, ki so jih lokalni časopisi najeli v medsebojni tekmi za cirkulacijo.

Mnogo pretiravanja

V mnogih slučajih so obtožbe proti unijam neosnovane ali zelo pretirane. Tak je bil primer svetovne razstave v New Yorku in isto velja za stavbene stoke obče, kakor tudi za druge unije, ki so na slabem glasu.

Zakaj na primer ni raketirstva v strokovnih organizacijah v Angliji? In delavske unije v Avstriji, Nemčiji in drugih evropskih državah, so bile prostozenski značajev, ko so tam vladale normalne politične razmere. V Zed. državah je oblačilna unija, Amalgamated Clothing Workers, vzor intelligentno vodenje organizacije, ki uživa naklonjenost vseh tretzno mislečih podjetnikov.

Ampak dočim se dviga silen krik radi slabih unij, pa se o dobrih nič slišati, posledica cesar je, da je slika, katero si ustvarja publike, zverišena in neresnična.

Javnost se mora poučiti

Ena izmed šibkosti sedanje situacije je v tem, da unije, ki imajo vzrok biti ponosne na svoj rekord, ne storijo dovolj, da bi seznanile javnost z dejstvi. Med voditelji je preveč ukoreninjeno stališče ciničnega nezaupanja do javnosti, češ, kar se srednjega sloja tiče, je itak vedno proti (Dalje na 3. Str.)

Koledar prireditev SSPZ

SOBOTA, 17. februarja—Vešelica društva Gorenec št. 104, CHICAGO, Ill., v Fleinerjevi dvorani.

SOBOTA, 30. marca — Ples na veselicu društva št. 226, WINDSOR HEIGHTS, West Virginia.

SOBOTA, 13. aprila — Ples na veselicu društva št. 239, BRADDOCK, Pa., v Litvinski dvorani, 818 Washington Ave. Igralo bo Joe Koračinova godba.

SOBOTA in NEDELJA, 13. in 14. aprila — Narodni kegljavski turnir, CHICAGO, Ill., pod pokroviteljstvom društva "Victorians."

NAPREDEK

GLASILLO IN LASTNINA SLOVENSKE SVOBODOMI-
SELNE PODPORNE ZVEZE.

IZHAJA VSAKO SEDO

Cene oglasov: 40c palec za posameznike; 35 palec za društva

Naročnina za člane 78c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.00

PROGRESS

OFFICIAL ORGAN OF THE SLOVENE PROGRES- SIVE BENEFIT SOCIETY

Owned and Published by the Slovene Progressive Benefit Society

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$7.50 per year — nonmembers \$15.00

foreign countries \$2.00

Advertising rates: 40c net for individuals; 25c net for societies

Naslov uredništva in upravnštva:
NAPREDEK 6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND, O.
Telephone: HENDERSON 5311

VOLUME IV. 104 NUMBER 184

Entered as Second Class Matter August 5th, 1936, at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of August 24, 1912.

PLYMOUTH ROCK IN ELLIS ISLAND

LOUIS ADAMIC

*Urednikova pripomba: Naslednje je izčrk pre-
davanja, ki ga je obdržaval ameriški pisatelj sloven-
skega porekla, Louis Adamic, tekom zadnjih mesecev
štrom Zedinjenih držav — pred javnimi forumi na
konvencijah učiteljev in socialnih delavcev, v kolegijih
in univerzah, pred ženskimi klubmi in posebnimi grupami. Več naših listov je izčrk objavilo v originalu, t. j.
v angleščini, ker pa smo ramo, da bodo Adamiceva
opazovanja in izvajanja zanimala tudi naše starejše
ljudi, ki ne čitajo angleško in katerih se problem tudi tiče
in ne samo naše tukaj rojene mladine, smo ga prevedli
na slovensko ter izide v seriji treh člankov.*

*Plymouth Rock je kraj v Massachusetts, kjer so
se leta 1620 izkrca prva skupina kolonistov iz Evrope
na ameriški celini. Kaj je Ellis Island, je vsakemu
čitatelju znano.*

Pred pet in osmedesetimi leti je Walt Whitman rekel o Zedinjenih državah: "To ni narod, temveč kipeč narod narodov." To je veljalo za Zedinjene države prav po početku. Očetje ameriške ljudodovlade so se tega jasno zavedali. John Adams, Benjamin Franklin in Thomas Jefferson, ki so tvorili tozadne odboje, so priporočali kongresu, da naj bi narodni grb Zedinjenih držav vseboval poleg grobov prvotnih trinajstih kolonij tudi grbe Anglije, Škotske, Irske, Francije, Nemčije in Nizozemske, kot priznanje dežel, "ki so dale tem državam prebivalstvo." Amerika je bila vedno dežela mnogih plemenskih vrst.

Ni dvoma seveda, da so bile Zedinjene države svoj čas, zgodaj v svoji karieri, mnogo enostavnejša dežela kar se ljudstva tiče, kakor pa so danes. Celotno, recimo, pred sto leti, je bilo prebivalstvo te dežele pretežno britskega izvora; Anglosaksi, ki so bili po večini protestanti. Bilo je malo katolikov in malo židov. Bilo je seveda mnogo zamorcev, ampak le-ti so bili skoraj vse na jugu, in suženstvo je ustvarilo varljivo mnenje, da ne spadajo v okvir ameriške kulture. Isto je veljalo glede Indijanov, dasi z drugega vidika.

Anglosaki so kot vodilni element začeli ustvarjati kulturno podobo za to deželo. Niti, katere so se vpletale v to podobo, so bile angleškega izvora: angleški jezik, kolonialna izkustva, revolucija in njene ideje, obutek frontirstva, in do neke mere, življenski nazor, ki se je zval puritanizem. V zvezi s temi kulturnimi pričetki se je pojavil sistem narodnih teženj in ciljev, ki so dobili ime "Ameriškega sna" — povečini vera v človeka kot posameznika in pojmu svobode, bratstva in enakosti, obče blaginje in demokracije, ki so bili podani ali vtelesni v Izjavni neodvisnosti in Ustavi. Ta Sen je bil neke vrste cvet idealističnih, družabno kreativnih hotenj anglešaksonskega ljudstva tukaj, ki bi navadno nazivam "stare Amerikance" (old-stock American).

* * *

Po revoluciji, do katere je prišlo delno vsled tega, ker Anglija ni dovoljevala svobodnega naseljevanja v kolonijah, so stalno prihajali novi ljudi; ampak to so bili precej dolgo po večini Anglosaksi, poleg nekaterih Nemcev in Nizozemcev — do malega sami protestanti.

Do leta 1820 nismo imeli nobenih številk glede naseljevanja. V omenjenem letu je prišlo kakih 8,000 naseljencev; leta 1830 jih je bilo 23,000; leta 1840 jih je prišlo približno 84,000. Med temi naseljenji je bilo mnogo katoliških Ircev, ampak večina je bila še vedno anglosaksonska in protestantska nemškega in nizozemskega porekla.

Tedaj je Stroj prihrumel na ameriško pozornico, primačo industrijsko revolucijo in strast po hitrem razvoju dežele in hitrem zabogatenju: prišla je tudi državljanška vojna; in potem je nastopila doba Novega naseljevanja.

V zadnjih sto letih je doseglo preko morja 38 milijonov naseljencev; 24 milijonov samo v zadnjih 50 letih. In večina teh ni bila anglosaksonska in ne protestantska; in bila je precej daleč od življenskega nazora, ki ga poznamo kot puritanizem.

Nekateri izmed teh novodošlečev so prihajali v duhu pustolovstva ali z materialističnimi nagibmi, ali ker so bili izvabljeni od ameriških industrijalcev. Večina pa jih je bežala pred zatiranjem, grozovlado in celo pokolji; pred vojaško službo in militarizmom v splošnem; pred življenvjem v Getih in ekonomiko ali duhovno poraznostjo, ali pred strahom take poraznosti. Prihajali so kot da so čuli besede, ki so bile vklesane v podstavek kipa Svobode, ki je bil leta 1886 postavljen pred vhodom v new-yorkško luko:

Dajte mi svoje utrujené, svoje sirote,
svoje bedne trume, po svobodi hrepeneče,
revne pozabljenje svojih plodečih bregov,
pošljite jih — brezdomce, žrtve vihre besneca:
moja luč povede jih pod varni krov.

Večino od njih, prav kot za najzgodnejše naseljence, "romarje," ki so se izkrcali pri Plymouth Rock, je bila Amerika priznana, prilika za boljše življenje ... Prišla je masa, broječa 38 milijonov, in se razlila nenadoma, z vidika zgodovina kot bitrenil, preko vse Amerike. Ta silna masa je izvirala iz 50 različnih narodov, govorila je nič manj jezikov in več sto narečij, bila podložna številnim vladarjem in vladam in izpovedovala kak tucat različnih veroizpovedi.

Večina teh ljudi se je nastanila v mestih, šla na delo v tovarnah in jeklarnah, v mali delavnicah in klavnicah, pri novih mostovih, na cestah in nebotičnikih, ali pa v malih rudniških naseljih in taboriščih. Mnogi so se naselili na zemlji kot pionirji. Ali pa so postali rabiči ob raznih obalah Amerike in na Velikih jezerih; drugi zopet so šli v gozdove kot hlodarji ... Sleheri in njih je delal in gradil, kopal, garal in nosil bremenja, in danes težko najdete v Ameriki stavbo, most, železniško progo, cesto, vozilo, ali kar koli, ki bi ne bilo delno plod dela naseljencev.

To je ena največjih povesti pod solncem, povest prihoda in sprečanja vseh teh ljudi v tako kratki dobi, na tem velikem in lepem kontinentu. Povest, ki je še malo znana in katera ne bo morda nikdar v celoti napisana ... Osebno se ji skušam baš sedaj približati v podvzetju, ki sem se ga lotil zgodaj v letu 1939. To je študija različnih in zamotanih razvojev našega ameriškega življenja, ki se sučejo ali izhajajo iz tega dejstva: prihoda 38 milijonov naseljencev v zadnjih sto letih. V svojem času nastane iz tega knjiga ali več knjig.

Podstopil sem se tega dela, ker se mi zdi, da je Novo naselješčino eno izmed najbolj važnih in v obče prezirth dejstev v ameriški zgodovini; važnih z vidika naše bodočnosti v Zedinjenih državah.

Do danes sem razposlal okrog 150,000 iztisov vprašalnih pol, v katerih iščem informacije glede predmeta: in prejel sem na tisoče odgovorov, pisem, vsebujočih od par vrst do nad sto strani, in mase drugega gradiva, izrezkov, rokopisov, neznanih knjig in pamfletov. To gradivo sem dobil in še zmerom dobivam od ljudi vseh vrst, od starih Amerikancev in naseljencev ter njih otrok, od moških in žensk vseh življenskih poklicev, iz okrog 1,500 mest in trgov, raztresenih širom dežele. Tekom 1939 sem tudi prepotoval na tisoče milij, govoril z ljudmi posamezno, z dvema, tremi, in v malih grupah. In pri tem delu, ki se sedaj v razvoju, dobivam nekako drobnogledno sliko Amerike. Raznolikost dežele! In njene možnosti, dobre in slabe, ki izhajajo iz te raznolikosti!

* * *

Večina izmed nas, starih in mladih Amerikancev, se ne zavdavamo človeških bogastev, katere imamo tukaj in prilike, ki se nam ponuja za ustvaritev velike kulture na tem kontinentu; kulture, ki bi mogla postati skoro vesoljna ali vsečloveška in bolj odgovarjajoča človeškemu nastroju kot katera koli kultura, ki se je kdaj pojavila pod solnecem. Niti se ne zavdavamo pretečih nevarnosti, ako ne izrabimo te prilike ... Večina izmed nas mora postati zavestna tega položaja, te nove Amerike; naučiti se moramo, jo nagonsko čutiti. Treba nam je, da kot dežela proučimo možnost genija in talenta, značajnosti in kulturnih vrednot v tej novi grapi; ako vsled nobenega drugega razloga, zato, ker je skoro gotovo, da z ostalim svetom vred stojimo pred težkimi časi, in ker izgleda, da bomo potrebcvali vse, kar imamo, če bomo tekmo prihodnjih par desetletij hoteli vdržati ravnotežje.

DOPISI IN POREČILA ČLANSTVA

Poziv na sejo

Ely, Minn. — Cenjene člane in članice društva Rudar, št. 54 SSPZ, tem potom prosim in vabim, da se vdeležijo zelo važne seje, ki se bo vršila v nedeljo 18. februarja ob 1. uri popoldne v navadnih prostorih. Razmotriti bo v zadevi konvencije, oziroma delegata, ali se ga bo poslalo ali ne. Imamo priliko ga poslati pod zelo ugodnimi pogoji. Tudi bi malo čudno izgledalo, če bi ne imeli nikogar, ki bi nas zastopal na konvenciji.

Nadalje bi bilo potrebno nekaj ukreniti glede mladinskega oddelekha in na kak način nekaj novih članov pridobiti. Mesto Eveleth je pokazalo lep napredok v prošlem letu. Zakaj bi se mi malo ne pobrigali, da bi nekoliko napredovali in ne nazadovali, kakor sedaj?

Torej vas še enkrat prosim in opominjam, da se ne pozabite vdeležiti navedene seje. Na svidenje! Z bratskim pozdravom, Matt Praprotnik, tajnik

Spremembe pravil in drugi zaključki

North Braddock, Pa. — Ker ni več dolgo do konvencije, je naše društvo št. 239 vzel v predres pravila in prišlo do zaključka, da bi se naslednje točke, ki so v primeru s pravili drugih organizacij pomanjkljive, spremenile kot sledi:

Točka 18 naj bi se glasila: Zveza plača vsem delegatom in glavnim odbornikom vožnjo in dnevnice, kakor določi konvencija.

Točka 227, naj bi se v nji črtovalo in nadomestilo: Noben novi član ni prisilen biti zavarovan v odškodninskem skladu, mora pa plačevati v vse druge sklade.

Točka 243, sedma vrsta, naj

bi se črtalo, drugo naj ostane kot je sedaj.

Točka 293: Operacijska podpora se izplačuje iz odškodninskoga skladu in do nje so upravljene samo člani, ki plačujejo v ta sklad. Drugo naj ostane kot sedaj.

Točka 330 naj bi se spremeniila: Na certifikate umrlih članov, ki niso člani šest mesecov, toda več kot 45 dni, se izplača dedičem polovična zavarovalnina, izvzemši člane mladinskega oddelekha, ki so prestopili v odrasli oddelek, ki so upravljeni do takrat. Vstopnila je samo 25c v predprodaji, pri vrati pa 35c. Vstopnice se doberi pri vseh članih, kakor tudi pri tajniku. Vabljeni tudi od drugih društav in ob priliki vam vravimo.

Ako hočete imeti obilo zabave in razvedrila, ne pozabite na omenjeni večer 17. februarja, priti v Fleinerjevo dvorano. Prijetje tudi svoje prijatelje iz drugih delov Chicaga in ne bavite vam žal.

Član veseličnega odbora.

Društvo št. 181
Power Point, O. — Vsem člancim in članicam društva št. 181 se naznana, da se prihodnja seja bo vršila v Fleinerjevi dvorani, 1638 Halsted St. in igrala bo izvrstna Omerzova godba, o kateri je vsem znano, da ustreže starim v mladim. Kuharice bodo postrelge lačnim tudi s kranjsko potico, in razume se, da za žeje bomo imeli tudi dovolj tolazhe na razpolago. Vstopnina je samo 25c v predprodaji, pri vrati pa 35c. Vstopnice se doberi pri vseh članih, kakor tudi pri tajniku. Vabljeni tudi od drugih društav in ob priliki vam vravimo.

Ako hočete imeti obilo zabave in razvedrila, ne pozabite na omenjeni večer 17. februarja, priti v Fleinerjevo dvorano. Prijetje tudi svoje prijatelje iz drugih delov Chicaga in ne bavite vam žal.

Z bratskim pozdravom,
Louis Karish,
tajnik št. 239

"Rožnikova" večerinka

Chicago, Ill. — Poročilo, ki je bilo objavljeno v glasilu, da društvo Rožnik št. 227 priraže 16. februarja domačo zabavo je bilo netočno. Na omenjeni večer se vrši prosta večerinka za čla-

delegata. Prošeni ste torej, da se gotovo vdeležite seje 11. februarja. Začetek ob 9. uri dopoldne.

Andrej Cizej, tajnik
V nedeljo 28. januarja smo se vdeležili seje vzhodno-ohijske federacije društva SSPZ v Massillon, Ohio, katera je bila prav dobro obiskana. Prav lepo se zahvalim Mr. in Mrs. Albin Osredkar za njih gostoljubno postrežbo, katero jim bomo skušali vrniti ob priliki prihodnjih let, ko se bo vrnila v Power Point. Želimo, da se te seje vdeležijo vsi, s katerimi smo se spoznali v Massillon. Okoliška društva, ki se še niso priklopila federaciji, pa vabim, da to takoj storijo, da bomo v stanu čim več koristiti naše društvo in druge društve v Zvezdu.

Sestrske pozdrav!
Mary Bogatay, tajnica
Uspešna veselica

Br. predsednik otvoril sejo

2:30 popoldne v prostorih 2653 So. Lawndale Ave. Zasedana so vsa chicaška društva, polnem številu. Zapisnik prednosti se je čitan in sprejet kot tan. Sledijo poročila zastopnikov.

Br. predsednik otvoril sejo za vse zavodne društva v prostorih 2653 So. Lawndale Ave. Zasedana so vsa chicaška društva, obvezno po želji pokojnika upošljeno. Naše društvo je s smrtno obenem pa vabi odbornike čaških društav na njih mesec sej.

Br. predsednik otvoril sejo za vse zavodne društva v prostorih 2653 So. Lawndale Ave. Zasedana so vsa chicaška društva, obvezno po želji pokojnika upošljeno. Naše društvo je s smrtno obenem pa vabi odbornike čaških društav na njih mesec sej.

Br. predsednik otvoril sejo za vse zavodne društva v prostorih 2653 So. Lawndale Ave. Zasedana so vsa chicaška društva, obvezno po želji pokojnika upošljeno. Naše društvo je s smrtno obenem pa vabi odbornike čaških društav na njih mesec sej.

Br. predsednik otvoril sejo za vse zavodne društva v prostorih 2653

Slovenska Svobodomiselna Podporna Zveza

USTANOVljENA 1908

INKORPORIRANA 1909

GLAVNI URAD: 245-47 WEST 103rd STREET, CHICAGO, ILL.
Telefon: PULLMAN 9665

UPRAVNI ODBOR:

JOHN KVARTICH, predsednik, 411 Station Street, Bridgeville, Pa.
RUDOLPH LISCH, podpredsednik, 716 E. 99 St., Cleveland, O.
WILLIAM RUS, tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
ANTON ZAITZ, pomočni tajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MIRKO KUHUL, blagajnik, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor angleško posložilci v mladinskih društva, 245-47 West 103rd Street, Chicago, Ill.

NADZORNJI ODBOR:

WILLIAM CANDON, predsednik, 1058 E. 72nd St., Cleveland, O.
JOSEPH H. GRILLS, Box 69, Moon Run, Pa.
JOHN MAREN, 618 W. Pierce St., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

FRANK PUCEL, predsednik, 17921 Delavan Road, Cleveland, Ohio
FRANK MEDVED, Box 40, Yukon, Pa.
VINCENT PUGEL, 1409 South 56th St., West Allis, Wis.

UREDNIK-UPRAVNÍK GLASILA:

VATRO J. GRILL, 6231 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio
GLAVNI ZDRAVNIK:
DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.

Z avtomobilom po stari domovini

ZA "NAPREDEK" NAPISAL PAUL BERGER

(Nadaljevanje)

Ker sva hotela biti čimprej "doma" v Trbovljah, se poslovava z zagotovilom, da se še ne odpraviva "jutri" v Ameriko, in da se bomo še videli. Pot je naju vodila preko Slovenske Bistrike, skozi Konjice, Celje in Žalec v Sv. Pavel v Savinjski dolini. Tu sem krenil z glavne ceste na občinsko cesto, ozko, z gramozom pokrito mimo Urbana v hrib, kjer sem po kratki vožnji dosegel na vrh—in pod menoj je bila Trbovlska dolina. Molče sva gledala na spodaj ležeče hiše in hišice, in nisva se mogla načuditi tolikemu novih hiš v Gaberskem, kjer stanujejo ruderji s svojimi družinami, vpojenci in vdove ruderjev. Vse te hiše je zgradila Trbovlska občina. Pegled na moj rojstni kraj, na kraj, kjer sem bil prebil svoja otroška leta v brezskrbnosti, kjer so moji starznanci, prijatelji, sorodniki, je napravilo name tak vtiš, da sem se počutil kot prerojen; nič več nisem bil utrujen od dolge vožnje, ne lačen in ne želen. Enako je čutila tudi moja seproga, ker tudi njej je tekla zibelka v Trbovljah, tudi ona je imela takoj svoje prijateljice znanke, in sorodnike. Nestrpolno sva čakala, kadaj se pripeljeva "domov." Vozil sem tako hitro kot mi je bilo le mogoče po ozki cesti, toda zdelo se mi je, da nikam ne morem. Cesta se je vila ob obronku hriba, ostri ovinki in serpentine, in vsa previdnost je bila potrebna, da prideva čila, zrava in nepoškodovana v Trbovlje. Premagal sva vse ovire, in dospela sva—domov.

Ravno ob času, ko prideva v Trbovlje, je bil pogrebeni spreved, in radi tega sem se moral prej ustaviti, in sicer pred novo moderno urejeno rudniško bolnišnico, ki stoji poleg gostilne "Pri kosmeti materi," kjer je svoječasno imela socialdemokratska stranka svoj glavni stan. Prva od domaćih, ki naju je pozdravila je bila moja sestra Karolina, ki je bila na pogrebu pozdravila se na kratko, ker ona je morala iti s sprevodom. Par minut pozneje ustavim avtomobil pred "Volkarjevo gostilno," in tako je bilo moje poti do doma konec. Pri Volkarjevi namreč vodi gostilno sestra moje seproge, in tu je bil najničilj, čeravno sva najela "jerperge" pri sorodniku Mirku Ko-

bil g. Hawk, katerega se gotovo še nekateri Trboveljčani spominjajo. In ker je tudi že takaj pričelo primanjkovati kamena, so napeljali to žično železnicu na Klek, kjer so menda ogromne zaloge kamena te vrste; potrebitno zemljišče je družba kupila od Jožeta Goropevška in drugih, in zgleda, da bo precej Kleka predelanega v cement.

Ker je Trboveljska premogokopna družba precej poznana vsem rojakom, naj omenim le nekoliko najbolj zanimivega. Generalni ravnatelj Trboveljske premogokopne družbe je Richard Skubik, bratranec Viktorja Skubica, dobro poznane čakaškega rojaka, ki že svojih trideset let tajnikuje društvo št. 1 SSPZ. Ta družba lastuje tako rekoč vso premogovno industrijo v Sloveniji, t. j. premogokope v Trbovljah, Zagorju, Hrastniku, Rajhenburgu, Št. Janžu, Kočevju, in je na sledi tudi še nepoznam in neodkritim premogovnim plasti po Sloveniji. Poleg premogokopov lastuje tudi cementno tovarnjo v Trbovljah in Zidanem mostu, in operarno v Terbovljah. Pred razpadom Avstrije je bil glavni stan to družbe na Dunaju, toda po prevratu so preselili vse svoje urade v Ljubljano, ker imajo krasno poslopje za urade in stanovanje uradnikov.

Kot znano vsem, je glavna industrija v Trbovljah in okoliških vaseh premogokopi in cementarna ter opekarna. Družba izplača svojim delavcem in uradnikom vsak mesec okrog dva milijona dinarjev; plačilni dan je sedaj dvakrat na mesec. Nekdanji Trboveljčani se še gotovo dobro spominjajo tretje nedelje v mesecu, ko je bila "colunga." Vrišč, dirindaj, pijanje in pretepi so bili na "dnevnom redu"; istotako se še gotovo dobro spominjajo "stantov," katere so postavili branjevci ob bližu indaleč. Vsega tega ni več, in sedaj ob "colungi" je tako mirno, da bi človek skoraj ne vedel, kak dan je. Gotovo, da se še pripeti "kak neljub incident," toda so tako redki kot bele vrane. Vzrok temu je, izobrazba in ne posebno sijajne plače delavcev v primeri s cennimi raznih življenjskih potrebsčin. Na prvi pogled bi človek sicer sodil, da so vsi delavci popolnoma zadovoljni z zaslужkom, toda v pogovorih pa spozna vsakdo, kako težko borbo imajo za obstanek. Sicer pa je povsod enako, tukaj ali tam: delavec s svojimi rokami še naredil bogastva sebi, drugim pa.

Kar je pa najbolj značilno je inteligenco trboveljskih premarjev. Veselje je občevati z njimi. Onega bedastega preklipnjaja, popačenih italijanskih, hrvaških in ogrskih psovki ni več slišati; v gostilni pri kozarcu piva mesto da bi se prepriparili, posvali in dražili, se inteligentno pogovarjajo o vsakovrstnih vprašanjih, ki so na dnevnem redu, šalijo— in prepevajo, da jih jo veselje poslušati.

Na kulturnem polju Trbovlje napreduje v zadnji desetih letih bolj kot kdaj prej. Nekaj nišem opazil toliko navdušenja za gojitev petja, dramatične, godbe, kot ravno tukaj v Trbovljah. Istočasno je Sokolstvo skrbno negovano od delavcev. Od vseh organiziranih skupin je pa na viški dovršenosti mladinski pevski zbor "Trboveljski Slavčki," ki je iz gotovih vzrokov tudi že med ameriškimi Slovenci dobro poznano—po imenu. Vodstvo tega zabora je v rokah učitelja g. Avgusta Šuligaja, kateremu je treba dati vse priznanje za spremno vodstvo in neprečenljivo požrtvovalnost.

Sedaj, ko sem bil jaz tam, je zbor štel 110 šolsko-obveznih otrok—premarjevar. O kakem klerikalizmu v tem zboru ni ne duha ne sluha, in ako kdo trdi nasprotno, ta to dela nevede, ali pa iz drugih vzrokov. Ta zbor se vzdržuje popolnoma sam

brez katere koli zunanje podporo od katerekoli politične oblasti. Edino v slučaju kakega nastopa dobi ta zbor olajšave na železnicah, enako kot vsaka druga večja skupina, ako vloži zadevo prošnjo na pristojno mesto. V priznanje za trud in požrtvovalnost ter "plačo" ima povodila šuligoj prosto vožnjo na vseh jugoslovanskih železnicah, kadarkoli hoče to ugodnost izrabiti; to je vse, kar ima zbor podpora od vlade v Belgradu ali drugih političnih oblasti.

(Dalje prihodnjih.)

Pokojni člani

ZORC JOHN, umrl vsled srčne bolezni dne 18. januarja, t. l., v Clevelandu, Ohio. Pokojni je bil rojen pred 58 leti v Hrušici nad Ljubljano, v Sloveniji. Tu zapušča dva odrasla sina in hčer. Bil je član Zveze in društva štev. 20 od pristopa v letu 1912.

BOLE RUDOLPH, umrl 19. januarja, t. l., v Greenbeltu, Md., vsled srčne bolezni in paralize, vsled katere je bil ohromljen na lev strani života pred par leti. Doma je bil iz Postojne na Notranjskem, ter star ob smrti 54 let. Tu zapušča rodino. Kot društvenik je spadal k društvu št. 126, Pittsburgh, Pa., od pristopa v letu 1915, ter je bil tajnik tega društva več let pred svojo boleznjijo.

JOSEPH KAPEL, umrl dne 27. januarja, t. l., v Clevelandu, O., na potu v bolnišnico, kamor je bil peljan po nesreči, ko je njegovo letalo treščilo na zemljo, vsled neznanega vzroka. Žrtev nesreče je bil tudi njegov tovarš Charles Gaggen, ki se je nahajjal z njim v letalu ter bil na mestu ubit. Pokojnik je bil rojen v Clevelandu, Ohio, pred 28 leti, še samec in po poklicu učitelj letalstva. V Clevelandu zapušča starše in tri brate, v Chicagu pa dve sestri: Paulino (Mrs. Mirko G. Kuhel), in Louiso, (Mrs. Stanley Tome), ter več drugih sorodnikov. Pristopil je v Zvezo leta 1928 ter bil član društva št. 198, "Spartans," v Clevelandu, Ohio.

STRBENK ANDREW, umrl v Clevelandu, Ohio, dne 26. januarja, t. l., vsled raka, star 60 let. Rojen je bil Sodražici na Dolenjskem v Sloveniji. Tu zapušča družino. Bil je član društva štev. 20 v Clevelandu, O., ves čas od pristopa v letu 1921.

ZGONC RONALD JOHN, umrl v bolnišnici v Pittsburghu, Pa., dne 24. januarja, t. l. v starosti treh mesecev. Bil je sinček Mr. in Mrs. John Zgone, iz Manor, Penna. Bil je član Vrtca št. 88, starši pa so člani društva štev. 116 s sedežem v Manor, Pa.

Svojem pokojnih naše globoke sožalje!

DOPISI ČLANSTVA

(Dalje iz 2. str.)

3. Člane, ki dobitjo posojila na svoje certifikate, naj se vsaj enkrat na leto obvesti, koliko znaša njih posojilo, dokler kaj dolgujejo. Obresti na taka posojila naj ostanejo kot sedaj, namreč 5%.

4. Plačilna lestvica naj ostane ista kot jo imamo sedaj.

5. Pravila naj se skuša količkor mogoče skrajšati, kar se bo doseglo, ako se odpravi ponavljajanje enih in istih določb.

Sledi volitev novega odbora. V tej zvezci je sklenjeno, da plače odbornikov ostanejo nespremenjene, in seje se vršijo vsake tri mesece, oziroma štirikrat na leto. Izredne seje se skliče, ako odbor smatra, da je to potrebno. V odboru so izvoljeni sledeči:

predsednik Anton Zaitz, podpredsednik Amelia Stonich, tajnik in zapisnik Andrew Cizej, blagajnik Victor Skubik.

Prihodnja seja se vrši pod pokroviteljstvom društva št. 1 prvi petek meseca marca 1940 v prostorih br. Paula Bergerja.

Govori se o pričrbi veselice Odbora Skupnih Društev, ker pa se ne pride do nikakega zaključka, je dana polna moč odboru, da sam odloči, kje in kdaj naj se veselica vrši. Ker je s tem dnevin red izčrpán, predsednik zaključi sejo ob 5:30 popoldne.

John Vranicar, zapisnik

je v veliki meri odvisna od javnega mnenja.

Potreba je metla

Pred leti je bilo nekaj vzroka, da so člani unij čutili, da so brez moč proti raketirjem. Toda zakon, ki preprečuje rabo ustrahovalnih metod delodajalcev, je lahko porabi tudi protiterorizmu voditeljev, ki se sami nominirajo in izvolijo v unijske urade. Cistilna akcija utegne biti počasna in težavna, toda se da izvesti. Delo v tej smeri bo imelo oporo javnosti, ako se ljudem dovoli zvedeti, kaj se godi in zakaj.

(Po "New Republic")

Kako bo s priseljevanjem tekmo evropske vojne

Kak vpliv bo sedanja vojna v Evropi imela na priseljevanje, je še težko reči. Izkušnja Amerike tekom svetovne vojne pa nam more pokazati, kaj da je pričakovati, ako vojna traja dolgo.

Cim je vojna izbruhnila 1. 1914, je priseljevanje takoj znameno padlo. V fiskalnem letu, ki se je končala dne 30. junija

1914, je 1,218,489 priseljencev prišlo v Združene države. V prihodnjem fiskalnem letu se je to število kar skrilo na 326,700, 1. 1916 na 298,826 in 1. 1917 na 295,403. Ameriški vstop v svetovno vojno je imel za posledico nadaljnjo skrčenje. L. 1918 in 1919 je bilo število priseljencev 110,618 oziroma 141,132.

Tekom svetovne vojne so se tudi viri imigracije spremenili. Dočim je pretežni del priseljencev pred vojno prihajal iz Evrope, namreč 86,9 odst. so tekmo svetovne vojne priseljenci prihajali večinoma iz ne-evropskih dežel, namreč iz Canade, Mehike in Zapadne Indije.

Po izbruhu vojne je tudi postal nemogoče deportirati mnogo priseljencev, katerih deportacija je bila odrejena. Vse deportacije v letih 1915-1919 je bilo le 11,368, v petih letih od 1925-1930 pa kar 63,730. Po prejšnjih izkušnjah se more torek pričakovati, da se bodo ustavile deportacije v vojskujoče se dežele, dokler vojna traja po oceanu ne postane precej varna. Naturalizirani državljanji ali tukaj nastanjeni inozemci imajo na drugi strani malo izgleda za prihod svojcev, dokler vojna traja. — FLIS.

Račun - SSPZ - Statement

Mlad. oddelek	Juvenile Dept.	DECEMBER	1939
Vrste Štev. Vrste No.	Vrste vplatači: Vrste Paid-In:	Vrste prejeti: Vrste Received:	
95	1.98	3.96	7 ... 75.88
96	6.68	12.92	8 ... 41.53
97	1.85	3.70	9 ... 91.89
98	.90	1.98	10 ... 78.28
99	—	.36	11 ... 60.21
100	.18	.36	12 ... 32.29
101	12.86	15.72	13 ... 26.78
102	1.98	3.96	14 ... 83.52
103	11.26	11.83	15 ... 29.03
104	.72	1.26	16 ... 92.36
105	.54	1.08	17 ... 35.60
106	5.26	9.64	18 ... 229.96
63	—	.18	19 ... 155.73
109	4.55	9.20	20 ... 762.42
110	5.90	11.80	21 ... 8.13
111	.54	1.08	22 ... 263.63
112			

DO YOU KNOW THAT -
SSPZ Has Nine Modern Plans of Life
Insurance for Adults and Juveniles?

Question of Field Secretaries

EDITORIAL

A matter of greatest potential importance to the future growth of this Society has been under discussion at the past few meetings of the United Lodges of the SSPZ in Cleveland, namely, the question of field secretaries, or field organizers. It isn't an entirely new question with the SSPZ. Off and on, attempts have been made to get at the core of it, but due to a variety of reasons mainly of a financial character we never got very far.

Under the by-laws as they stand to-day, the Supreme Board actually possesses the power and the authority to act. It never acted, and the reason is very simple: no money in the particular fund which would have to assume the burden in such case. Then, there was also the uncertainty as to how to go about the whole matter—what should be the duties and responsibilities of a field secretary; should he take over some of the functions now part of lodge secretaries' work, and if so, which, etc. An abortive attempt to start the ball rolling was made some years ago in Cleveland, and that's where the matter rested since.

The new attempt which is being made now was undertaken at the express request of the last Supreme Board meeting. Cleveland, it thought, having the advantages of large membership in a comparatively small area, should evolve a plan and submit it to the 10th Regular Convention which will meet there in May of this year, in the hope of its approval, and then, try it out. If successful there, the Board would go ahead and appoint field secretaries in other districts, such as Western Pennsylvania, Chicago, and, possibly, others.

As far as Cleveland is concerned the job is done, or practically so. The United Lodges have formulated a plan which now goes before the Supreme Board for scrutiny and possible changes. That takes place at the meeting which will be held a week from now. The plan proposed by the United Lodges is as follows:

The Supreme Board shall appoint district field secretaries, giving first consideration to the applicants recommended by lodges of the respective districts. The field secretary shall devote all his time to work in behalf of the organization, and above all, to the increasing of membership in both the adult and juvenile departments. He shall be at the disposal of lodge secretaries with advice and information in regard to the improvement of administrative methods; he shall attend all lodge meetings in his district, and every three months he shall call a meeting of lodge secretaries and juvenile-group administrators, at which he shall give instruction and answer questions pertaining to lodge and juvenile group functions. He shall investigate suspicious sick cases which are reported to him by lodge secretaries. In the course of one week, after receiving notice of the lapsation of a member, he shall visit such member and try to secure his re-instatement. He shall report to the secretary of the lodge to which the lapsed member belonged of the result of his visit before the next lodge meeting. A field secretary shall receive a salary of \$125.00 per month, and in addition he shall receive special compensation for all newly gained members, both adult and juvenile, admitted into the lodges of his district, as the Supreme Board may decide.

It is hoped that all the E. S. Lodges of the Society will take up and discuss the question of field secretaries at their meetings in the months which follow, regardless of the fact whether a particular lodge will be directly and immediately affected in case of the plan's adoption or not. The important point to remember is that it cannot go into effect unless a majority of the delegates at the Convention vote for it. Unless that happens no test will be possible.

The E. S. Lodges will have a bigger representation at the next convention than ever before in the history of the Society. With increased representation goes increased responsibility. This is, therefore, a very vital issue, requiring their full interest and attention. The future of the Society may depend upon it.

We should like to hear some opinions expressed on the part of the members of the various E. S. Lodges. The time is here when it behoves the membership of E. S. Lodges to begin giving some earnest thought to basic problems of the organization of which they are an increasingly important part. This is one of them. Our Society must find a way to meet the high-powered competition of the commercial insurance octopus and the field secretary seems to provide the answer. The 10th Regular Convention of the SSPZ must act on this matter, and act in a positive way.

Traffic Deaths Exceed War Casualties

Cleveland, O.—The contention that the automobile can be just as dangerous and deadly as a gun is well demonstrated by a report received from war-torn Europe. On the battlefields the British forces lost 2,100 men during the first three months of war now being waged. During the same period in England, traffic accidents claimed a higher toll—two thousand nine hundred and seventy-five persons were killed by autos in the same three months. Blackouts, of course, were an important factor in

causing this traffic toll but nevertheless a comparison of the casualties shows that bumpers are more deadly than bayonets.

In our country the loss of life in auto accidents has also been greater than the death list resulting from war. More Americans have been killed in traffic during the past fifteen years than in all of the wars that this country has ever fought.

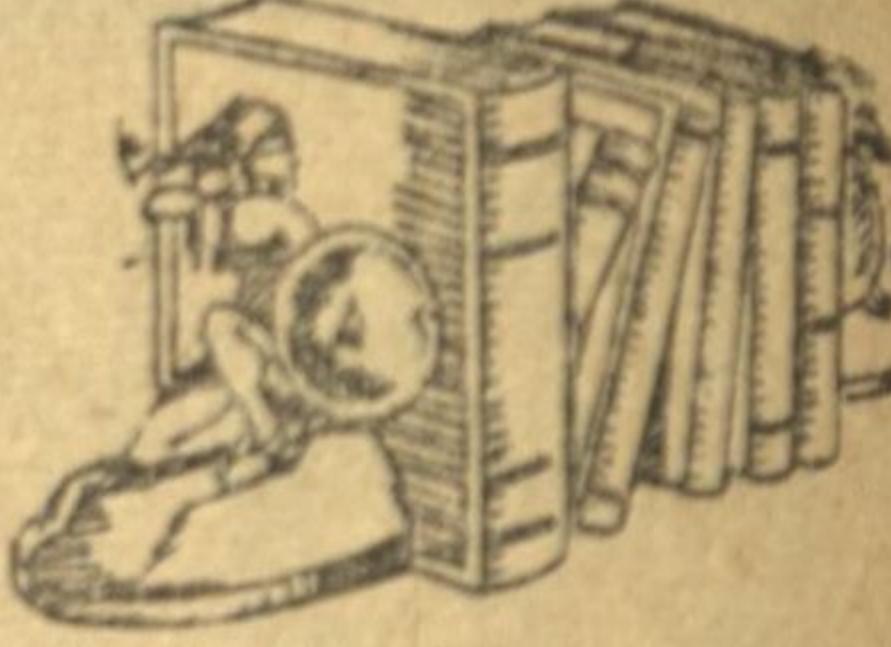
Most people agree that war claims a frightful and tragic toll, that it is a useless and senseless loss of life. Isn't this also true about traffic accident deaths?

PROGRESS

"NAPREDEK"

NAPREDEK

Fraternalism in Action
The SSPZ paid to its members \$4,000,000 in benefits since organization.

Danica News

INDIANAPOLIS, Ind.—Yes, you're right. I'm back again for the last time. First of all before I retire, I wish to relate to you the news of lodge Danica. The bowling league went on just as usual. This week there weren't any changes made. I'm sorry but I won't be able to narrate the standings to you, due to the fact that I was only half there. (You see, a girl called for me at the alleys and I was all in a flutter.) I'm the bashful type you know. There were quite a few missing from their regular practice games. I wonder why John Praprotnik and Martin Gragan Jr. weren't there. It couldn't have been because you were still celebrating from Saturday night, could it? This Saturday night stuff, doesn't leave you in the dark, does it? Well the "Faithful Danica Member" has a "nose for news" as I have and she covered the dance rather well. She did forget to mention that Helen Perko who seemed to be enjoying herself, promised yours truly for the third dance. She never did show up and I know why. I am glad that you enjoyed yourself, Helen.

Also seen at the dance was a girl whom I really like to dance with. She is none other than Lena Lizar. Now don't get me wrong girls, I just like to waltz with Lena.

Say! I had better get back to writing about the bowling league, as I was saying before! I was met at the alleys by a very charming young lady. Hey, Bud! Get back to work. (That was a real harsh voice that was inside of me.)

I'm in a fog, fraternal brothers and sisters, for I don't even know who rolled the high games of the day. So what if I don't, I won't catch any heck for this is my last article.

I did notice at the alleys that Tillie Hren was bowling with a men's team. This is very unusual.

Al Armin was trying five new ways in throwing one of them 16 pound things they call a bowling ball. Did you have any luck, Al?

Adolph Flajs was missing from the alleys because he was playing basketball in Joliet, Ill., or was he?

Now I see that my time is running short and I have to dash off to nowhere, so I'll be closing now with my best regards to everybody, hoping that we may meet in Chicago where the bowling tourney is to be held.

The Danica Teller Aller,

Tony P. Bayt

P. S.—Miss Faithful Danica Member you may continue your good work! The Slovenian Dramatic Club wishes to thank Mr. Phillip Bayt for helping them secure their needs for the play they had on Feb. 3, 1940.

Klancar Named Honorary Member of Dramatic Club

Last week Ivan Cankar Dramatic Club named Anthony J. Klancar, Cleveland translator of Cankar's works, honorary member. This is the first time that the club ever named any Cleveland Slovene. Slovenes contributing to the popularizing of Cankar's work and philosophy will be named in the future.

Mr. Klancar may be remembered for his translation and production of Ivan Cankar's "Scandal in the Valley of St. Florian" which was given for the benefit of the Yugoslav Cultural Gardens several years ago. Many of his translations from Cankar have also appeared in local and European periodicals.

Progressors' 5th Anniversary Date Set

Bridgeville, Pa.—Hello folks! We're interrupting your program with a special news bulletin, coming directly from the Progressors' meeting. We take this opportunity to inform you of the date we selected for our Fifth Anniversary Dance. As you probably recall, the dance was scheduled for January the 27th, but due to a few unexpected developments, it had to be postponed to a later date. Having now chosen Saturday, February 24th to celebrate this affair, we are making plans, and preparing for a much bigger and better evening.

Watch for further news in later issues of this paper.

"The Progressors"

Spartan News

Ann Opeka

CLEVELAND, O.—Well, to date, and no doubt till April 12, the main topic with the Spartans is "who is going to Chicago to the SSPZ Bowling Tournament and, how?" It's surprising how much enthusiasm and interest our national events arouse so, may they never cease! It's these features that make our Society so outstanding and always in the lime-light.

So the question came up—"What should we do to raise a traveling expense fund for the bowlers who will represent Spartans at the Bowling Tournament on April 13 and 14 in Chicago?" After a bit of discussion, Spartan bowlers will sponsor a Fish Fry on Friday, February 16 in the lower hall of S. N. H.

* * *

Do you remember two years ago when Spartans held a fish fry in a dine and dance style, the very large crowd and what a grand time we all had? Again, this time we intend to set up the lower hall in the popular dine and dance style, generous and various meals will be served. Eddie Zay's orchestra will furnish the music (remember they played at the Bowling Tournament Victory dinner last April in this same hall and you liked them so well and there'll be several other attractions we'll surprise you with).

You can purchase your tickets from any Spartan bowler. They are only 25c which includes your dinner.

Won't you all come and help the Spartan bowlers make this a successful affair? You won't regret it, for there'll be plenty of room and entertainment for each and everyone of you.

Remember—Friday, February 16, serving starts at 7 p. m. . . Spartan Bowlers' Fish Fry . . . 25c a plate . . . lower hall S. N. H. . . Use side entrance!

* * *

I know you don't have to be reminded again, or do you? that Spartans February meeting will be called to order on Thursday, February 15 in the usual quarters at the usual time. You read a few weeks ago on this page all the special features you are entitled to if you attend the meeting, so come on, take advantage of these opportunities.

United Lodges Bowling League

S. CENTA HITS 605 SERIES

Although S. Centa had a 605 series which included a 220 and 201 game the Spartan Yankees dropped two games to the Concordians. E. Centa had a 566 series with a 203 game. For the Concordians A. Lunder had a 568 series with a 206 game and J. Zorman had a 513 series.

The Utopian Eagles playing their brother team the Utopian Falcons swept this series to stretch their lead to eight games. For the Eagles J. Glavic had a 548 series, T. Laznik had a 540 series and B. Streeter had a 516 series. For the Falcons M. Lenassi had a 522 series with a 204 game.

The Spartan Cavaliers taking advantage of the Falcon setback, took two games from the Utopian Hawks to go into a tie for second place. For the Cavaliers B. Schuster had a 506 series. For the Hawks, T. Turk was high with a 500 series.

The Lunder Adamic team pulled another upset when they beat the Spartan Presidents in two games. For Lunder Adamic K. Stokel had a 568 series with a 222 game high for the day. For the Presidents T. Bolka was high with a 499 series.

The luckless Spartan Blue Jays took it on the nose again with the Zdruzeni Brati who beat them in all three games. For the Zdruzeni Brati J. Blatnik had a 537 series with a 202 game, T. Debeljak had a 524 series and F. Slepko had a 516 series. For the Blue Jays J. Moze had a 534 series with a 201 game, F. Koncan had a 519 series and J. Peenik had a 511 series.

Standings

	W	L	Pct.
Utop. Eagles	39	15	.722
Utop. Falcons	31	23	.574
Spar. Cavaliers	31	23	.574
Spar. Presidents	27	27	.500
Concordians	27	27	.500
Zdruzeni Brati	27	27	.500
Spar. Yankees	25	29	.463
Utopian Hawks	25	29	.463
Spar. Blue Jays	18	33	.353
Lunder Adamic	17	34	.333

Schedule, Feb. 11

Alleys 1-2 — Utopian Hawks vs Lunder Adamic.

Alleys 3-4 — Zdruzeni Brati vs Concordians.

Alleys 5-6 — Spartan Blue Jays vs Utopian Eagles.

Alleys 7-8 — Utopian Falcons vs Spartan Cavaliers.

Alleys 7-8 (3:00) — Spartan Yankees vs Spartan Presidents.

Alleys 1-2 (3:00) — Spartan Blue Jays vs Lunder Adamic, (postponed game of Jan. 21).

LADIES BOWLING LEAGUE

The Flashes broke the Spartan winning streak and spanked them in all three games without the spot. Sophie Japel was mowing them down for the Flashes, with games of 159-133-149 for a 441 series. Agnes Jeric had 421 and Molly Dusa 402. For the beaten Spartans A. Zagar was high with 483.

The Flyers took over the Aces in two games. Fannie Svetina bowling in her last year form, for the first time had games of 143-151-162 for a 456 series. Frances Clements, one of this year's beginners had games of 115-165-138 for a 418 series. For the Aces, Mary Lunder is also coming out of her slump. She had a 408 series which is more like she was bowling last year. Better late than never Mary.

Schedule, Feb. 11 — Rollers

vs Flyers; Spartans vs Aces; Flashes bye.

G W L Pct.

Utop. Rollers	4	26	19	.577
Spartans	48	26	22	.541
Utop. Flyers	45	24	21	.533
S. S. Flashes	48	25	23	.520
S. S. Aces	45	23	22	.511

PATTER

Texas highway sign: "This is God's country. Don't drive like hell."

* Traffic sign in Pennsylvania village: "Slow. No hospital."

If you brood over your hatch.

THE SLOVENES

AN OUTLINE OF A SOCIAL HISTORY OF THE SLOVENES

FROM THE EARLIEST TIMES TO 1910

By DRAGOTIN LONČAR, PH. D. (Prague)

TRANSLATED FROM THE SLOVENE

By ANTHONY J. KLANČAR, B. SCI. (Illinois)

AUTHORIZED TRANSLATION

(Continuation)

A "good" German and a "bad" Czech: the point in question here is religious life. The Germans supported the pope and opposed Hus, hence the religious opposition. On the other hand, the towns in Bohemia were in the hands of Germans, a state of affairs which was the work of the last Premysls. The wealthy bourgeoisie was foreign, the small handicraftsmen were Czech. The foreign temporal and spiritual lords had amassed enormous fortunes, so that the Czech peasant, the lowly priest, and the small nobleman (Žižka) saw in them their economic rival who was at once their religious as well as national foe. Thus the whole Czech nation arose to fight in the light of its religious conviction the magnificent social war which has no parallel in the history of the Middle Ages. The Czech thus preserved and strengthened his national life, for the towns now fell into Czech hands, and broke ground for the German Reformation.*

Conditions in Germany, however, were more favorable for the Reformation because, in addition to the general discontent with conditions in the Church, which was kindled in the widest circles by means of printing, and in addition to the demands of German Estates